

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA 2016. GODINU**

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE
FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-2
Pojedinačni finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha za godinu koja se završava 31. decembra 2016.	3
Bilans stanja na dan 31. decembra 2016.	4
Izveštaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava 31. decembra 2016.	5
Izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava 31. decembra 2016.	6
Računovodstvene politike i napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje	7 – 55

Ernst & Young Montenegro d.o.o. Tel: +382 20 238 477
Ul. Serdara Jola Piletica, BC Fax: +382 20 238 476
Palada (II Sprat) ey.com
81000
Podgorica

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA AKCIONARIMA AKCIONARSKOG DRUŠTVA SAVA OSIGURANJE, PODGORICA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima Revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeći procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2016. godine i rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Ostala pitanja

Prikazani finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva. Konsolidovani finansijski izvještaji Grupe čija je matična kompanija Društvo i koji prikazuju ukupan finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2016. godine biće izdati na kasniji datum.

Podgorica, 20. februar 2017. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Olivera Andrijašević
Partner

Danijela Jović
Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2016.

(Iznos u EUR)	Napomena	2016. godina	2015. godina
I POSLOVNI PRIHODI (1+2)		10.898.701	10.794.804
1. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja	5	9.939.171	9.904.528
1.1 Obračunate bruto premije osiguranja i saosiguranja		11.656.793	11.185.622
1.2 Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(1.193.117)	(1.302.245)
1.3 Promjene bruto prenosnih premija (+/-)		(524.505)	21.151
2. Neto prihodi od ostalih usluga	6	959.530	890.276
II POSLOVNI RASHODI		5.294.326	4.197.621
1. Rashodi naknada šteta	7	4.424.066	3.206.611
1.1 Obračunate bruto naknade šteta sa pratećim troškovima		4.620.896	4.185.733
1.2 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		(123.018)	(235.107)
1.3 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		(422.970)	(186.217)
1.4. Promjene na rezervisanjima za štete		349.158	(557.798)
2. Promjene ostalih neto tehničkih rezervisanja		-	-
2.1 Promjene rezervisanja za izravnane rizika		-	-
3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	8	870.260	991.010
III DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)		5.604.375	6.597.183
IV TOŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1+2+3+4+5)	9	5.018.971	4.986.791
1. Troškovi sticanja osiguranja		3.145.654	2.849.481
2. Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja		(13.763)	2.191
3. Amortizacija		142.156	139.802
4. Troškovi rada		986.433	1.013.448
5. Ostali operativni troškovi (materijalni i ostali troškovi usluga)		963.115	1.213.399
6. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		(204.624)	(231.530)
V NETO FINANSIJSKI REZULTAT od ulaganja sredstava tehničkih rezervi (1-2)	10	688.298	596.808
1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		707.271	636.109
2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(18.973)	(39.301)
VI NETO FINANSIJSKI REZULTAT od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (1-2)	11	77.814	32.264
1. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		78.637	35.448
2. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(823)	(3.184)
VII DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (III-IV+V+VI)		1.351.516	2.239.464
VIII POREZ NA DOBIT	12a	(147.298)	(247.624)
IX NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		1.204.218	1.991.840
X RASPODJELA NETO DOBITI		1.991.840	814.793
XI ZARADA PO AKCIJI	13	62,07	102,66

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Akcionarskog društva za osiguranje Sava osiguranje A.D., Podgorica br.004-145/1 od 30. januara 2017. godine.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje A.D., Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor

(Nebojša Šćekić)

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2016. GODINE

(Iznos u EUR)	Napomene	31.12.2016.	31.12.2015.
AKTIVA			
Stalna imovina		15.549.862	8.911.382
Nematerijalna imovina	14	61.541	57.741
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	15	1.047.484	1.031.370
Dugoročna finansijska ulaganja		14.440.837	7.822.271
Investicione nekretnine	16	597.093	551.931
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	17	330.000	275.000
Dugoročni finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	18	13.513.744	6.995.340
Obrtna imovina		6.562.993	13.363.270
Kratkoročna potraživanja	19	3.416.030	3.360.768
Kratkoročna finansijska ulaganja	20	1.602.226	8.481.696
Gotovinska sredstva	21	471.215	355.026
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	22	675.649	766.714
Aktivna vremenska razgraničenja	23	392.713	381.719
Odložena poreska sredstva	12	5.160	17.347
Ukupna aktiva		22.112.855	22.274.652
PASIVA			
Osnovni kapital	24	5.387.580	5.961.124
Akcijski kapital – obične akcije		4.033.303	4.033.303
Revalorizacione rezerve		150.059	(64.019)
Prenesena i neraspoređena dobit		-	-
Neraspoređena dobit tekuće godine		1.204.218	1.991.840
Rezervisanja		15.476.018	14.875.618
Bruto tehničke rezerve	25	15.293.654	14.511.056
Ostala rezervisanja	26	182.364	364.562
Kratkoročne obaveze	27	650.216	970.228
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		14.102	1.603
Ostale dugoročne obaveze i dugoročni kredit		-	-
Odložene poreske obaveze	12c	14.102	1.603
Pasivna vremenska razgraničenja	28	584.939	466.079
Ukupna pasiva		22.112.855	22.274.652

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Akcionarskog društva za osiguranje Sava osiguranje A.D., Podgorica br.004-145/1 od 30. januara 2017. godine.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje A.D., Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje pojedinačnih
finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor

(Nebojša Ščekić)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2016.

(Iznos u EUR)	Uplaćeni kapital- redovne akcije	Revalorizacione rezerve- finansijska ulaganja (Napomena 24)	Neraspoređena dobit	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar 2015.godine	4.033.303	48.822	814.739	4.896.864
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(112.841)	-	(112.841)
Dobitak prethodnog perioda	-	-	1.991.840	1.991.840
Dividende	-	-	(814.739)	(814.739)
Stanje na dan 31. decembar 2015. godine	4.033.303	(64.019)	1.991.840	5.961.124
Stanje na dan 1. januar 2016.godine	4.033.303	(64.019)	1.991.840	5.961.124
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	214.078	-	214.078
Dobitak tekućeg perioda	-	-	1.204.218	1.204.218
Dividende	-	-	(1.991.840)	(1.991.840)
Stanje na dan 31. decembar 2016. godine	4.033.303	150.059	1.204.218	5.387.580

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Akcionarskog društva za osiguranje Sava osiguranje A.D., Podgorica br.004-145/1 od 30. januara 2017. godine.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje A.D., Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje pojedinačnih
finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor

(Nebojša Ščekić)

BILANS NOVČANIH TOKOVA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2016.

(Iznos u EUR)	2016.godina	2015. godina
A.TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	18.148.910	17.975.429
Prilivi od premija (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja)	12.128.505	11.700.051
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	77.434	3.785
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	5.919.910	6.245.181
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda	23.061	26.412
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	17.050.196	16.688.862
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja)	4.142.928	4.046.675
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	882.190	1.187.422
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	2.666.089	2.475.918
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	1.169.409	912.331
Odlivi po osnovu zakupnina	136.429	141.128
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	662.743	573.348
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	7.390.408	7.352.040
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda	-	-
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	1.098.714	1.286.567
B.TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	8.516.930	9.429.517
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti		
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti (dividende,učešća u dobiti, kamate i sl.)	8.483.886	9.410.669
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	5.664	1.745
Prilivi od zakupnina	27.380	17.103
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	-
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	7.376.553	8.710.953
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	6.401.612	4.895.002
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori	806.000	3.754.440
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	113.941	58.429
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	55.000	3.082
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	1.140.377	718.564
C.TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi iz aktivnosti finansiranja	136.771	250.883
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita	136.771	250.333
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja	-	550
Odlivi iz aktivnosti finansiranja	2.259.673	2.370.589
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita		
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	281.333	1.555.849
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja	1.978.340	814.740
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.122.903)	(2.119.706)
D. Neto promjena gotovine	116.189	(114.575)
Gotovina na kraju obračunskog perioda	471.215	355.026
Gotovina na početku obračunskog perioda	355.026	469.601

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Akcionarskog društva za osiguranje Sava osiguranje A.D., Podgorica br.004-145/1 od 30. januara 2017. godine.

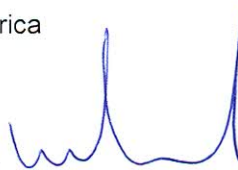
Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje A.D., Podgorica

Lice odgovorno za sastavljanje pojedinačnih
finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

(Nebojša Šćekić)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OPŠTE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica osnovano je 30. septembra 1999. godine. Nakon nekoliko vlasničkih transformacija i promjena naziva, od decembra 2016. godine Društvo posluje pod sadašnjim nazivom - Sava osiguranje AD. Naziv Sava osiguranje je promijenjen odlukom Skupštine Društva 005-2735/1 od 5.12.2016.godine, a nakon dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja, navedena promjena je registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici dana 16.decembra 2016. godine, Rješenjem broj 4-0004670/088.

Sava osiguranje AD obavlja poslove svih vrsta neživotnih osiguranja, u skladu sa Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja, broj 304-1/08 od 2. aprila 2008. godine, donijetim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Pretežna djelatnost društva predstavljaju poslovi obaveznih osiguranja, kombinovanog osiguranja motornih vozila, imovinskih osiguranja, osiguranja od posljedica nezgode i drugih vrsta neživotnih osiguranja u skladu sa odredbama Zakona o osiguranju. Društvo pored poslova neživotnih osiguranja obavlja i poslove saosiguranja, kao i druge poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja.

Od maja 2008. godine, Društvo je u 100% vlasništvu Pozavarovalnica Sava, d.d. Ljubljana iz Slovenije, čime je društvo postalo dio Sava Re grupe.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcionise 16 poslovnih jedinica na teritoriji Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici /3/, Nikšiću, Cetinju, Danilovgradu, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Hercegu Novom, Kotoru, Tivtu, Budvi, Baru, i Ulcinju.

Na osnovu Odluke Odbora direktora Akcionarsko društvo Sava osiguranje Podgorica je u septembru 2010. godine osnovalo Društvo sa ograničenom odgovornošću Sava Car Podgorica, čija je pretežna djelatnost tehničko ispitivanje i analiza. Registracija je sprovedena u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 5-0588809/001.

Društvo je shodno Odluci br. 004-421/2 od 27. februara 2014. godine 100% vlasnik Društva za zastupanje u osiguranju Montagent d.o.o, Podgorica koje je 30. decembra 2016.godine nakon registrovana u CRPS u skladu sa odlukom Odbora direktora od 16. decembra 2016.godine, promijenilo naziv u Društvo za zastupanje u osiguranju Sava Agent d.o.o.

Sjedište Sava osiguranja AD je u Podgorici, P.C. Kruševac, Rimski trg 70.

Na dan 31. decembra 2016. godine Društvo ima 147 zaposlenih, od čega je preko Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih angažovano 3 zaposlena radnika (31. decembra 2015. godine: 148 zaposlenih).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 52/16 od 09.08.2016), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/02). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG”, br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13, 55/16), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni pojedinačni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.

Računovodstvene politike koje su primjenjivane u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja se razlikuju od zahtjeva MSFI primjenljivih na dan 31. decembra 2015. godine, u dijelu obračuna ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata odnosno u dijelu objelodanjivanja finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MSFI 7 – „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MSFI i MRS zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevod MRS i MSFI je objavljen 31. decembra 2009. godine (osim MSFI 7 kao i novodonijeti MSFI 10,11,12 i 13 koji se primjenjuju od 2013 godine) i obuhvataju samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja Društva, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Na osnovu Zakona o računovodstvu privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS.

Društvo je u sastavljanju svojih pojedinačnih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su obrazložene u napomeni 3 i koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ukoliko je u računovodstvenim politikama drugačije navedeno.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Koncept nastavka poslovanja

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.3. Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 52/16 od 09.08.2016), privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS. Konsolidovani finansijski izvještaji su iskazi ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica.

Takođe, u skladu sa ovim Zakonom matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva.

Zavisna pravna lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

1. Sava Car d.o.o, Podgorica
2. Sava Agent d.o.o, Podgorica

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvređenja finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, procjene obezvređenja nekretnina, procjene obezvređenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, procjene obezvređenja vrijednosti nefinansijske imovine, rezervisanja po osnovu sudskih sporova, priznavanja odloženih poreskih sredstava, rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine i ostala rezervisanja.

2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

Obezvređenje finansijskih plasmana, učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju

Društvo vrši pregled finansijskih plasmana u cilju procjene ispravke vrijednosti i rezervisanja na mjesečnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana treba priznati u bilansu uspeha, Društvo procjenjuje da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje mjerljivog smanjenja procijenjenih budućih tokova gotovine.

Društvo smatra učešća u kapitalu obezvrijeđenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procijenjeno smanjenje fer vrijednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrijednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

U slučaju finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, Društvo procenjuje na pojedinačnoj osnovi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju, na osnovu istih kriterijuma koji važe za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti.

U slučaju instrumenata kapitala raspoloživih za prodaju, objektivnim dokazom se smatra i "značajan" ili "prolongiran" pad fer vrijednosti instrumenta kapitala ispod nabavne vrijednosti.

Koristan vijek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

Obezvređenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira knjigovodstvenu vrijednost nefinansijske imovine. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Društvo je uključeno u određeni broj sudskih sporova koji proističu iz svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Društvo periodično procenjuje vjerovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose vjerovatnih ili razumnih procjena gubitaka.

Razumne procjene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obavještenja, poravnanja, procjene od strane pravnog sektora i sektora likvidacije šteta, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je vjerovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano procijeniti pažljivom analizom i odmerava se po sadašnjoj vrijednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze.

Potrebno rezervisanje se može promijeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Potencijalne obaveze kao i stavke koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

2.4.1 Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procjena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procjene. Aktuarska procjena uključuje procjenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procjene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Poslovni prihodi

3.1.1. Neto prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premija osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja („Sl. list CG”, br. 61/13 i 06/14), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, umanjene za dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premija prema vrsti osiguranja. Bruto premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje nadležni organ Društva, po predhodno pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis.

3.1.2. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru ostalih poslovnih prihoda iskazuju se prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja (vještačenja po uslužnim štetama i sl.), naplaćena ispravljena ili otpisana potraživanja i drugo.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke.

3.2.1. Neto rashodi naknada šteta

Poslovni rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove i rashode.

Neto rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta (odštete i troškovi vezani za isplatu šteta), umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto rezervi za štete, koje su korigovane za učešće reosiguranja u tim rezervama.

Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja. U okviru navedenih troškova sadržani su i troškovi naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

Rashodi reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika po osnovu premije reosiguranja, u skladu sa ugovorima o reosiguranju.

Rashodi za rezervisane štete obračunavaju se u skladu sa opisanim u napomenama 3.16.

3.2.2. Ostali troškovi iz poslova osiguranja

Ostali troškovi iz poslova osiguranja se odnose na: troškove doprinosa garantnom fondu, troškove nadzora osiguranja, troškove za preventivnu djelatnost, rashode obezvrjeđenja potraživanja, otpise potraživanja, ostala rezervisanja i ostale neto troškove iz poslova osiguranja.

Troškovi doprinosa garantnom fondu obračunavaju se i iskazuju u skladu sa politikama opisanim u napomeni 3.18. Ostali troškovi koji se odnose na troškove sprovođenja osiguranja obuhvataju troškove sticanja osiguranja, koji obuhvataju direktne i indirektne troškove sticanja osiguranja i iskazani su po funkcionalnom principu, kao i promjenu u razgraničenim troškovima i ostale operativne troškove, razvrstane takođe po funkcionalnim grupama. Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja se umanjuju za prihod od provizije reosiguravača.

Na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja vrši se razgraničenje direktnih troškova sticanja osiguranja (troškovi provizija agenata) na naredni period u skladu sa odnosom prenosne premije u ukupnoj premiji.

3.3. Naknade za zaposlene

3.3.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.3.2. Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Opšteg kolektivnog ugovora, regres za korišćenje godišnjeg odmora, naknade toplog obroka i prevoza, kao i pomoć zaposlenima, po odluci Izvršnog direktora Društva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3.3. Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada - ostala rezervisanja

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima na datum sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja.

U skladu sa čl. 27 Opšteg kolektivnog ugovora obaveza poslodavaca je da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini od 3 minimalne neto zarade.

U skladu sa čl. 23 Granskog kolektivnog ugovora za banke, mikrokreditne organizacije i osiguranja, koji je prestao da važi 2. avgusta 2015. godine, bila je regulisana obaveza poslodavaca, da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini od najmanje 6 mjesečnih prosječnih zarada kod poslodavaca.

Obzirom da je Kolektivni ugovor Društva sa Sindikatom raskinut, koji je bio baziran na Granskom kolektivnom ugovoru, Društvo više nema obavezu isplate 6 mjesečnih prosječnih zarada kod poslodavca prilikom odlaska u penziju, zato za rezervaciju otpremnina u 2016. godini primjenjuje odredbe Opšteg kolektivnog ugovora.

U pojedinačnim finansijskim izvještajima Društva na dan 31. decembra 2016. godine, izvršeno je rezervisanje obračunato od strane nezavisnog ovlašćenog aktuara, po osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju zaposlenima nakon ispunjenih uslova.

Iznos predviđen za jubilarne nagrade u zavisnosti od godina radnog staža ostvarenog u Društvu, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Godine radnog staža u Društvu	Iznos jubilarnih nagrada u EUR
10	100
20	200
30	300

3.3.4. Otpremnine u slučajevima prestanka potrebe za radom

Saglasno Opštem kolektivnim ugovorom zaposlenima se isplaćuje otpremnina u slučajevima prestanka potrebe za radom usljed tehnološkog viška, uz predhodnu saglasnost i uz donošenje Odluke od strane nadležnog organa Društva.

3.4. Neto finansijski prihodi i rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: prihode od kamata na finansijske plasmane, dobici od finansijskih sredstava, prihode od ulaganja u investicione nekretnine, prihodi od zakupa, pozitivne kursne razlike i druge prihode.

Rashode od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: rashodi od kamata na pozajmice, gubici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, rashodi od ulaganja u investicione nekretnine (amortizacija), negativne kursne razlike i drugi finansijski rashodi.

Prihodi od kamata i rashodi kamata se knjiže u korist, odnosno na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.5. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Porezi i doprinosi

3.6.1. Porez na dobit

3.6.1.1. Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 („Sl. list CG”, br. 80/2004, br.40/2008, br.86/2009, 40/2011, 14/2012, 61/2013 i 55/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Članovi 8 i 9 za usklađivanje prihoda i članovi 10 do 25 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.6.1.2. Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3.6.2. Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa propisima Crne Gore.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti i umanjena za akumuliranu amortizaciju i obezvrjeđenje vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na kupljene softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premija osiguranja.

Godišnje stope amortizacije odnosno, metod amortizacije je propisan Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, koje je donio Odbor direktora Društva.

Primijenjene stope amortizacije nematerijalnih ulaganja su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu
Računarski program	20,00%	30%
Ostala nematerijalna ulaganja	prema vijeku upotrebe	20%

Metod amortizacije, koji koristi Društvo, je ravnomjerna vremenska amortizacija – proporcionalni metod. Društvo obračunava amortizaciju pojedinačno. Godišnje je potrebno provjeriti eventualna obezvrjeđenja nematerijalnih ulaganja sa neodređenim vijekom upotrebe i nematerijalna sredstva, koja se još ne koriste.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Društvo koristi model nabavne vrijednosti i nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja vodi po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjenim za ukupnu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Pod nabavnom vrijednošću se podrazumijeva vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene dijelova opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), troškovi generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti, ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih dijelova i potrošnog materijala i troškovi svakodnevnih popravki smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Stope amortizacije pojedinih nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji pak zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i staranja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Provjera vijeka korišćenja nekretnina i opreme u izabranom metodu amortizacije vrši se godišnje. Amortizacija se obračunava za svako sredstvo pojedinačno.

Primijenjene stope amortizacije prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu
Nekretnine -namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti	1,30	5,00
Nekretnine – koje nijesu namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti	1,80	5,00
Namještaj	12,50	20,00
Kompjuteri	33,00	30,00
Automobili	15,50	15,00
Rashladni uređaji	16,50	15,00
Telefoni, telefaksi	20,00	25,00

U skladu sa Članom 13 stav 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za postrojenja i opremu primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Obezvrijeđenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo analizira vrijednosti po kojima je prikazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje indikacije obezvrijeđivanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja (ukoliko obezvrijeđenje postoji).

Kod procjenjivanja, da li postoje indikatori obezvrijeđivanja, uzima se u obzir sljedeće:

- tržišna vrijednost sredstava zbog protoka vremena smanjila se mnogo više od očekivanja;
- javile su se značajne promjene u tehničkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju;
- povećale su se tržišne kamatne stope, a to povećanje će vjerovatno uticati na diskontnu stopu korišćenja kod obračuna upotrebne vrijednosti i suštinski smanjiti nadoknadivu vrijednost sredstva;
- ostali nagovještaji (dokazi o zastarjelosti ili fizičkoj oštećenosti sredstva, očekivane promjene korišćenja sredstava i drugi indikatori).

Ako postoje navedeni indikatori, Društvo vrši procjenu nadoknadive vrijednosti sredstava. Kao nadoknadiva vrijednost uzima se veća od fer vrijednosti umanjena za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvenu vrijednost sredstva bi trebalo smanjiti na njegovu nadoknadivu vrijednost. Takvo smanjenje je gubitak zbog obezvrijeđenja, koji se priznaje u bilansu uspjeha.

Ako naknadno dođe do smanjenja ili ukidanja gubitaka zbog obezvrijeđenja priznatog u ranijim godinama, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njenoj naknadivoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrijeđivanja sredstva. Ukidanje gubitka zbog obezvrijeđivanja se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha.

3.10. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Društvo ne koristi za neposredno obavljanje svoje djelatnosti, nego se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine i/ili porasta vrijednosti kapitala. Investicione nekretnine su:

Investicione nekretnine su nekretnina (zemljište ili objekat - ili dio objekta ili oboje) koje drži (vlasnik ili zakupac u okviru finansijskog lizinga) u cilju ostvarivanja prihoda od zakupa ili porasta vrijednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe; ili dalju prodaju u redovnom toku poslovanja.

Vrijednost investicionih nekretnina Društvo odmjerava po modelu nabavne vrijednosti. Nabavna vrijednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Način amortizacije i obezvrijeđenja investicione nekretnine je isti kao i kod nekretnina, postrojenja i opreme. Društvo periodično provjerava i objelodanjuje poštenu vrijednost investicione nekretnine, koju utvrđuje na osnovu javno dostupnih podataka o tržišnoj vrijednosti pojedinih vrsta nekretnina.

Provjera eventualnog obezvrijeđenja investicionih nekretnina, vrši se godišnje. Postupci za obezvrijeđenje su isti kao kod nekretnina, postrojenja i opreme i opisani su u napomeni 3.8.

Ako će se investiciona nekretnina prodati, odnosno stečena je s namjerom otuđenja, ili je njena prodaja veoma vjerovatna, nekretnina se razvrstava u stalnu imovinu koja se drži za dalju prodaju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo se procjenjuje na svaki datum izvještavanja. Finansijske investicije se razvrstavaju u sljedeće grupe:

- finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)
- finansijske investicije u posjedu do dospelja na naplatu (druga grupa)
- finansijske investicije u zajmove i potraživanja (treća grupa)
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (četvrta grupa).

Pri početnom priznavanju finansijskog sredstva Društvo vrši odmjeravanje po vrijednosti ulaganja koja uključuje troškove transakcija koji se mogu direktno pripisati sticanju finansijskog sredstva, izuzev u slučaju finansijskog sredstva koji se mjeri po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobitak ili gubitak za koji se navedeni trošak sticanja iskazuje kao rashod perioda. Nakon početnog priznavanja Društvo finansijske investicije odmjerava po poštenoj fer vrijednosti.

Dugoročne finansijske investicije, koje za naplatu dospjevaju u roku od godinu dana od datuma na koji glasi bilans stanja, se u bilansu stanja prenose u kratkoročne finansijske investicije.

3.11.1. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se mjere po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobit ili gubitak iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja ne uključuje troškove nastale kod sticanja investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Iznos više/(manje) ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobit / (gubitak) u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio finansijskih rezultata od ulaganja.

3.11.2. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (druga grupa)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju ulaganja za koja postoji namjera držanja u posjedu tokom neodređenog vremenskog perioda, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima, a u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznog kursa ili vrijednosti kapitala.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja predstavlja visinu izdatka uvećanu za troškove sticanja investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se direktno u kapitalu kroz izvještaj o promjenama na kapitalu, osim za troškove od umanjenja vrijednosti i devizne gubitke i dobitke.

Prilikom prodaje finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak predhodno priznat u kapitalu biće priznat kao dobit ili gubitak preko bilansa uspjeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.11.3. Finansijska sredstva u posjedu do dospjeća na naplatu (treća grupa)

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospijećem, i za koja rukovodstvo Društva ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospjeća. Ukoliko Društvo prodaje više od beznačajnog iznosa investicije koja se drži do dospjeća, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju.

3.11.4. Potraživanja iz poslovnih odnosa i oročeni depoziti (četvrta grupa)

Potraživanja iz poslovnih odnosa predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama, koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno.

Depoziti kod banaka klasifikuju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Svi krediti i potraživanja se inicijalno priznaju po fer vrednosti.

Nakon početnog vrednovanja, krediti se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjenim za iznose ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja. Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata.

Potraživanja se iskazuju po nominalnoj vrednosti umanjenoj za procenu rukovodstva o iznosu potencijalno nenaplativih potraživanja.

3.11.5 Potraživanja za premije

Potraživanja za premije predstavljaju potraživanja od osiguranih lica za fakturisanu premiju osiguranja u skladu sa ugovorenim uslovima u zaključenoj polisi osiguranja. Fakturisanje se vrši isključivo na osnovu polise.

Obračun premije vrši se na osnovu Odluke o uslovima osiguranja i tarifama premije, kojom je za svaku vrstu osiguranja određena tarifa i način na koji se premija obračunava.

Procena naplativosti potraživanja po premijama vrši se u skladu sa Pravilnikom Društva o procenivanju bilansnih pozicija. Nenaplativa potraživanja otpisana su direktnim metodom na osnovu predloga *Popisne komisije*.

3.11.6 Ostala kratkoročna potraživanja

Ostala kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu obračunatih kamata na depozite po vidjenju, potraživanja po osnovu provizije iz poslova reosiguranja i potraživanja po osnovu datih avansa iz sredstava preventive, potraživanja za zakup poslovnog prostora, potraživanja po osnovu regresa, potraživanja od državnih organa i ostala potraživanja.

Regresna potraživanja se priznaju u okviru sredstava u slučaju kad je na osnovu podnesenog regresnog zahteva stečen odgovarajući pravni osnov (pravosnažna sudska odluka, zaključeni pismeni sporazum sa osiguranikom ili dužnikom, početak otplate duga od strane osiguravača ili dužnika ili subrogacija kod kreditnih osiguranja).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.11.7 Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Društvo priznaje i obračunava ulaganja u zavisna društva u pojedinačnim finansijskim izveštajima u visini nabavne vrednosti.

Ako Društvo kao investitor ima, neposredno ili posredno (npr. preko zavisnih društava), 20 ili više procenata glasačke moći društva u koje je investirano, uzima se da investitor ima značajan uticaj, osim ako se može jasno dokazati da to nije tako. i obrnuto, ako društvo-investitor ima, neposredno ili posredno (npr. preko zavisnih društava), manje od 20% glasačke moći u društvu u koje je investirano, smatra se da investitor nema značajan uticaj, osim ako se takav uticaj može jasno dokazati. Značajno ili većinsko vlasništvo od strane drugog investitora ne mora isključivati značajan uticaj društva-investitora.

Društvo mora bez obzira na prirodu svog učešća u društvu u kojem je investiralo, na osnovu ocjene da li to društvo kontroliše, odrediti da li je matično društvo.

3.11.8 Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i regresnih potraživanja

Na dan bilansiranja Društvo procjenjuje da li postoji bilo kakav dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti potraživanja. Procjenjivanje se vrši pojedinačno i sva potraživanja, za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti iskazuju se kao rashod perioda i za iznos istih umanjuje se bilansna aktiva. Društvo vrši direktan otpis potraživanja ukoliko je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Procjena vrijednosti nenaplativih potraživanja, vrši se kvartalno i na kraju godine, uzimajući u obzir ročnost dospijeca u kombinaciji sa bonitetom klijenta. Procjena vrijednosti potraživanja vrši se u skladu sa kriterijumima iz Pravilnika o procjeni aktive Društva.

3.11.9 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (opšte)

Finansijska imovina se procjenjuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti odnosno u korist neto prihoda od ostalih usluga u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao onaj koji je raspoloživ za prodaju poveća i ako se to povećanje bude moglo objektivno dovesti u vezu sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti treba da se stornira, a iznos storniranja prizna u bilansu uspjeha.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je okončan postupak stečaja. Djelimičan otpis dugoročnih finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokriva gubitaka iz poslovanja u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara navedenih privrednih društava.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.11.10 Prestanak priznavanja finansijske imovine (opšte)

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese finansijsku imovinu ili zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.11.11 Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

3.11.12 Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

3.11.13 Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.11.14 *Novčana sredstva i novčani ekvivalenti*

U izvještajima novčanih tokova pod novčanim sredstvima podrazumijevaju se novčana sredstva u blagajni i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Novčane ekvivalente predstavljaju oročeni depoziti kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

3.12. Unaprijed plaćeni troškovi pribavljanja osiguranja i ostala AVR

Unaprijed plaćeni troškovi pribavljanja osiguranja predstavljaju razgraničene troškove srazmjerno odnosu prenosne premije u ukupnoj premiji. U aktivnim kratkoročnim vremenskim razgraničenjima obuhvaćeni su i razgraničene unaprijed plaćene obaveze koje ne terete bilans uspjeha obračunskog perioda.

Društvo od 1. januara 2015. godine u skladu sa izmijenjenim Internim pravilnicima, Pravilnikom o računovodstvu i Pravilnikom o načinu i metodologiji razvrstavanja i razgraničavanja troškova, vrši razgraničenje samo direktnih troškova pribave osiguranja-provizije na premiju osiguranja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Kapital

U skladu sa Zakonom o osiguranju (Sl. list CG", br.6/2013 i 55/16) kapital Društva za osiguranje čini: zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke.

Osnovni kapital Društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja-revalorizacione rezerve;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz predhodnih godina.

Obračunati osnovni kapital se umanjuje za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povezanim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) revalorizacione rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne smije prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala Društva.

Karakteristike podređenih dužničkih instrumenata koji se mogu uključiti u dopunski kapital propisuje regulatorni organ.

Odbitne stavke pri obračunu kapitala čine:

- 1) udjeli u drugim društvima za osiguranje, reosiguranje, bankama, brokersko-dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) Ulaganje u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društvu iz tačke 1, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) Akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

Kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak margini solventnosti.

3.13.1. Garantni kapital

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim Zakonom o osiguranju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Kapital (nastavak)

3.13.1. Garantni kapital (nastavak)

Prema članu 4 stav 3 Pravilnika o načinu obračuna margine solventnosti, ako je margina solventnosti za tekuću godinu manja od margine solventnosti prethodne godine, margina solventnosti ne može biti manja od proizvoda margine solventnosti prethodne godine i količnika rezervi za štete u samopridržaju na kraju tekuće godine i ukupnih rezervi za štete u samopridržaju na kraju prethodne godine, s tim da količnik ne smije biti veći od 1.

3.14. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane na osnovu efekata revalorizacije, odnosno svođenja na fer vrijednost plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. U slučaju kad je poštena fer vrijednost veća pozitivni efekti svođenja se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve od investicija, dok se u suprotnom slučaju pokazuje kao njeno smanjenje.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuća tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja, koje obavlja.

U skladu za izmjenama Zakona o osiguranju, društvo za osiguranje koje obavlja poslove neživotnih osiguranja dužno je da formira sljedeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije;
- rezerve za rezervisane štete;
- rezerve za bonuse i popuste;
- druge tehničke rezerve.

S obzirom da nije donešena podzakonska regulativa koja reguliše način i kriterijume obračuna rezervi za bonuse i popuste i druge tehničke rezerve, a u skladu sa instrukcijama dobijenim od strane Agencije za nadzor osiguranja, Društvo formira tehničke rezerve za prenosne premije i za rezervisane štete;

Detaljnija pravila i minimalne standarde za obračun tehničkih rezervi, propisuje Agencija za nadzor osiguranja.

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja su u osiguravajućem društvu sastavljeni pravilnici za formiranje tehničkih rezervi.

Računovodstveno iskazivanje tehničkih rezervi raščlanjeno je po vrstama rezervi.

3.16. Tehničke rezerve za rezervisane štete

3.16.1. Rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Izuzetno, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nijesu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

3.16. Tehničke rezerve za rezervisane štete (nastavak)

Iznos rezervisanih šteta ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda.

Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete u osiguranju od odgovornosti koje se isplaćuju u obliku rente, obračunavaju se u kapitalizovanim iznosima (sadašnja vrijednost budućih rentnih isplata).

3.16.2. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezerve za nastale neprijavljene štete obračunavaju se primjenom onih aktuarskih metoda, koje po mišljenju ovlašćenog aktuara daju realnu procjenu rezervisanih šteta za pojedine vrste osiguranja.

Rezervacije za nastale neprijavljene štete mogu se obračunavati primjenom pojedinačne metode ili kombinacijom više metoda, u skladu sa važećim pravilnikom koji je propisan od strane regulatornog organa.

3.16.3. Troškovi po osnovu šteta koje su rezervisane na dan procjene

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne i indirektno troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Direktni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji se mogu direktno locirati na pojedinu štetu (npr. kamate, sudski troškovi i takse u sporovima i sl)

Indirektni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji nijesu locirani na pojedinu štetu a nastali su u procesu rješavanja i isplate šteta (npr. plate, administrativni troškovi i sl.) Za raspodjelu indirektnih troškova kao "ključ" koristi se udio likvidiranih šteta pojedinačnih vrsta osiguranja u ukupno likvidiranim štetama tog izvještajnog perioda.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta r_t .

$r_t = 1 + T_t/S_{ut}$, pri čemu je

- r_t = koeficijent rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu štete, T_t = troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta S_{ut} = ukupan iznos riješenih šteta, odnosno naknade osiguranja na kraju obračunskog perioda (uključujući rentne štete)

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta r_t i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

3.17. Rezerve za izravnaje rizika

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja kredita, dužno je da formira rezerve za izravnaje rizika za tu vrstu osiguranja. Kako Društvo ne obavlja ovu vrstu osiguranja, nije dužno da formira rezerve za izravnaje rizika.

3.18. Doprinos Garantnom fondu

Visina redovnog doprinosa Garantnom fondu za 2016. godinu, po odluci br.02-1320/3-15 od 30.12.2015. godine koju je donio Savjet Agencije za nadzor osiguranja CG, iznosi 4,1% od ukupne fakturisane premije

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

u 2015 godini za sve vrste obaveznih osiguranja osim za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova za koje visina doprinosa iznosi 0,41% od fakturisane premije u 2015 godini.

3.19. Fer (pravična) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

4. UPRAVLJANJE RIZIKOM I GLOBALNA FINANSIJSKA KRIZA

U transakcijama s finansijskim instrumentima Društvo na sebe preuzima finansijske rizike. Ti rizici uključuju:

- tržišni rizik,
- kreditni rizik (uključujući i kreditni rizik reosiguranja) i
- rizik likvidnosti.

4.1. Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta, a rukovodstvo Društva svojom politikom nastoji svesti na minimum potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva.

Rizik promjene kursa

Društvo se izlaže riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR valutni rizik je minimalan.

Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna imovina i obaveze na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeđen fiksnim kamatama koje su u posmatranom periodu bile na visokom nivou i po tom osnovu Društvo je ostvarilo značajan prihod.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE RIZIKOM I GLOBALNA FINANSIJSKA KRIZA (nastavak)

4.1. Tržišni rizik (nastavak)

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

Cjenovni rizik

Portfelj Društva koji se sastoji od hartija od vrijednosti, koje se u finansijskim izvještajima vode po fer vrijednosti, predstavlja izloženost Društva cjenovnom riziku. Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

Na datum izvještavanja Društvo nema značajnih plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

4.1.2. Uparivanje imovine i obaveza

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom i koristi pristupe koji uravnotežavaju kvalitet, diverzifikaciju, uparivanje imovine i obaveza, likvidnost i povrat na investicije. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja uz istovremeno osiguranje da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično analizira portfelj, određuje investicione smjernice i limite i nadgleda proces upravljanja imovinom. Društvo je u cilju urednog izmirivanja obaveza, svoja sredstva plasiralo, u skladu sa Zakonom o osiguranju, u razne oblike finansijskih instrumenata, odnosno vršilo je deponovanje i ulaganje tehničkih rezervi i kapitala Društva u visokolikvidnu aktivu.

4.1.3. Kreditni rizik

Društvo se izlaže kreditnom riziku kroz sljedeće stavke imovine:

- udio reosiguranja u rezervisanim štetama,
- potraživanja od reosiguranja po isplaćenim štetama,
- potraživanja od osiguranika,
- depoziti i dati zajmovi,
- potraživanja od posrednika u osiguranju i ostala potraživanja i
- novac u banci.

Ovaj rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmiranju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. U posmatranom periodu u Društvu je Samostalna služba za naplatu potraživanja radila na naplati zastarjelih potraživanja. Naplativost potraživanja po polisama se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi. Za potraživanja za koja se procijeni da postoji mogućnost nenaplativosti ili nijesu naplaćena u razumnom roku se vrši ispravka vrijednosti. Kretanje ispravke vrijednosti potraživanja prikazano je u napomeni 19.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE RIZIKOM I GLOBALNA FINANSIJSKA KRIZA (nastavak)

4.1. Tržišni rizik (nastavak)

4.1.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

4.1.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Društvo drži portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljavanje zakonskim zahtjevima.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta na vrijeme. Služba finansija dnevno prati prilive i odlive i radi dnevne, nedjeljne i mjesečne analize. Rizik likvidnosti se uzima u obzir prilikom ocjene uparivanja imovine i obaveza.

4.1.5. Upravljanje kapitalom

Politika upravljanja kapitalom Društva je:

Stroga primjena zakonskih zahtjeva izračunavanja garantnog kapitala. Ukupan iznos garantnog kapitala Društva je iznad visine propisanog akcijskog kapitala za sve vrste neživotnih osiguranja.

Takođe, Društvo prema zakonskim zahtjevima mora utvrditi marginu solventnosti, primjenom metoda premijske osnove i metoda osnove šteta. U skladu sa propisima o načinu obračuna margine solventnosti ako je margina solventnosti za tekuću godinu manja od margine solventnosti prethodne godine, margina solventnosti ne može biti manja od proizvoda margine solventnosti prethodne godine i količnika rezervi za štete u samopridržaju na kraju tekuće godine i ukupnih rezervi za štete u samopridržaju na kraju prethodne godine, s tim da količnik ne smije biti veći od 1.

4.2. Rizici u osiguranju

Od posebnog značaja za Društvo je pravilno utvrđivanje visine samopridržaja odnosno maksimalnog iznosa obaveze koju društvo može da preuzme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. U skladu sa tim, Društvo rizike iznad samopridržaja predaje u reosiguranje, sklapanjem ugovora o automatskom pokriću, koji se primjenjuju u homogenim vrstama osiguranja gdje Društvo čitav svoj portfelj, koji prelazi njegov samopridržaj, prenosi na reosiguravača, po tačno utvrđenim uslovima. Svi rizici koji nijesu obuhvaćeni ugovorima o automatskom pokriću prenose se u reosiguranje pojedinačno (fakultativno).

4.3. Globalna ekonomska kriza

Zbog tekuće globalne ekonomske krize i njenog nepovoljnog uticaja na domaće ekonomske aktivnosti na lokalnom tržištu Crne Gore, Društvo je poslovalo u težim uslovima i nesigurnijem ekonomskom okruženju tokom 2016. godine. Moguće je i da se u narednom periodu nastavi uticaj krize na poslovanje Društva, koji se trenutno ne može u potpunosti predvidjeti, te stoga postoji element opšte nesigurnosti.

Tekuća finansijska kriza do sada je ograničeno uticala na finansijski položaj i uspješnost poslovanja Društva, uglavnom zahvaljujući internim aktivnostima na upravljanju rizicima i ograničenjima koja nameću važeće pravne odredbe. Društvo redovno prati kreditni rizik i rizik likvidnosti. Društvo smatra da će likvidnost u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Pogoršanje ekonomske situacije u zemlji imalo je uticaja na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje obaveze. Takva situacija može uticati na rezervisanja Društva za gubitke po osnovu obezvrjeđenja u 2017. godini, kao i na druga područja u kojima se od rukovodstva Društva očekuje da daje procjene.

Finansijski izvještaji za 2016. godinu sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na rezervisanja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Društvo će se u 2017. godini usredsrediti na upravljanje svojim poslovnim aktivnostima u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju, kao i na očuvanje svog položaja na tržištu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

(u EUR)	2016	2015
Prihodi od premije osiguranja	11.438.010	10.803.103
Prihodi iz primljenog saosiguranja	218.782	382.519
Premija reosiguranja i saosiguranja	(1.193.117)	(1.302.245)
Promjena prenosnih premija (napomena 25)	(526.292)	97.277
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	1.788	(76.126)
Ukupno	9.939.171	9.904.528

Neto prihodi premije osiguranja i saosiguranja po vrstama osiguranja za 2015. godinu su prikazani u sljedećem pregledu:

(u EUR)	Bruto premija	Bruto premija iz primlje-nog saosiguranja	Smanjenje za udjele saosiguravaca u premijama osiguranja	Udio iz reosiguranja	Promje-na bruto prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	Neto premija
Osiguranja nezgode	816.254	93.668	(7.356)	(13.400)	(71.094)	-	818.072
Zdravstveno osiguranje	191.557	-	-	-	(2.566)	-	188.991
Osiguranje kopnenih motornih vozila	1.247.501	3.386	-	(42.797)	67.987	6.006	1.282.083
Osiguranje vazduhoplova	-	32.040	-	(5.144)	-	(21.108)	5.788
Osiguranje robe u prevozu	46.574	-	-	(53.533)	(1.422)	10.886	3.214
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	1.335.344	224.236	-	(834.436)	(177.829)	(87.524)	459.791
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	6.853.183	23.678	-	(234.669)	322.271	(8.309)	6.956.154
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe plovih objekata	80.559	-	-	(50.426)	2.209	3.255	35.597
Osiguranje od odgovornosti	232.131	2.297	-	(60.484)	(42.279)	20.668	152.333
Ukupno	10.803.103	382.519	(7.356)	(1.294.889)	97.277	(76.126)	9.904.528

Neto prihodi premije osiguranja i saosiguranja po vrstama osiguranja za 2016. godinu su prikazani u sljedećem pregledu:

(u EUR)	Bruto premija	Bruto premija iz primlje-nog saosiguranja	Smanjenje za udjele saosiguravaca u premijama osiguranja	Udio iz reosiguranja	Promje-na bruto prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući i saosiguravajući dio	Neto premija
Osiguranja nezgode	801.684	22.232	-	(12.360)	7.323	-	818.879
Zdravstveno osiguranje	211.243	-	-	-	(3.474)	-	207.769
Osiguranje kopnenih motornih vozila	1.292.826	-	-	(13.868)	(50.059)	(932)	1.227.967
Osiguranje vazduhoplova	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje plovih objekata	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje robe u prevozu	48.199	-	-	(39.944)	1.037	300	9.592
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	1.210.972	194.323	-	(825.911)	(55.928)	(16.524)	506.932
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	7.578.378	672	-	(187.571)	(414.986)	9.967	6.986.460
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe plovih objekata	62.483	-	-	(42.580)	6.164	(2.424)	23.643
Osiguranje finansijkih gubitaka	9.484	-	-	(1.855)	(2.574)	(96)	4.959
Osiguranje od odgovornosti	222.741	1.555	-	(69.028)	(13.795)	11.497	152.970
Ukupno	11.438.010	218.782	-	(1.193.117)	(526.293)	1.788	9.939.171

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

6. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

(u EUR)	2016.	2015.
Prihodi od zelenih kartona	313.328	265.160
Prihodi od uslužne obrade predmeta-šteta	55.271	71.294
Prihodi od naplate obezvrjeđenih potraživanja (napomena 19)	268.544	267.146
Prihodi od ukinutih rezervisanja	254.969	201.148
Prihodi od drugih usluga	67.418	85.528
Ukupno	959.530	890.276

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA

(U EUR)	2016.	2015.
Bruto likvidirane štete	3.953.326	3.802.802
Troškovi vezani za likvidaciju šteta	388.612	281.829
Prihodi od regresa	(123.018)	(235.107)
Udio saosiguranja u likvidiranim štetama	278.958	101.102
Udio reosiguranja u likvidiranim štetama	(422.970)	(186.217)
Promjena rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	83.304	(288.856)
Promjena bruto rezervisanja:		
- za nastale prijavljene štete (napomena 25)	168.278	(62.315)
- za nastale neprijavljene štete (napomena 25)	(148.044)	(40.716)
- za troškove likvidacije šteta (napomena 25)	245.620	(165.911)
Ukupno	4.424.066	3.206.611

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2015. godinu su prikazani u sljedećem pregledu:

(u EUR)	Bruto štete	Troškovi likvidacije šteta	Udio u naknada šteta iz prihvaćenog saosiguranja	Prihodi od regresnih potraživanja	Udio saosiguranja i reosiguranja	Promjene za rezervisanja za nastale prijavljene štete	Promjene za rezervisanja za sosiguranja i reosig. dio	Promjene za rezervisanja za nastale neprijavljene štete (IBNR)	Promjene za troškove likvidacije šteta	Neto štete
Osiguranje nezgode	333.261	29.845	71.513	-	(18.938)	(8.930)	(1.295)	94.164	7.486	507.106
Zdravstveno osiguranje	12.033	808	-	-	-	697	-	426	98	14.062
Osiguranje plovnih vozila	-	10	-	-	-	-	-	-	-	10
Osiguranje kopnenih motornih vozila	626.160	44.157	4.536	(56.689)	(2.367)	21.249	-	13.912	4.519	655.477
Osiguranje prevoza robe	-	-	-	-	-	-	-	(165)	(10)	(175)
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	300.119	20.246	15.506	-	(113.289)	52.809	(6.822)	477	3.735	272.781
Drugo osiguranje od šteta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje od odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	2.526.833	185.984	6.830	(178.418)	(51.623)	(144.083)	(269.220)	(144.547)	(183.647)	1.748.109
Osiguranje od odgovornosti plovila	-	-	-	-	-	-	(11.519)	-	-	(11.519)
Opsta odgovornost	4.396	779	2.717	-	-	15.943	-	(4.983)	1.908	20.760
Ukupno	3.802.802	281.829	101.102	(235.107)	(186.217)	(62.315)	(288.856)	(40.716)	(165.911)	3.206.611

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja za 2016. godinu su prikazani u sljedećem pregledu:

(u EUR)	Bruto štete	Troškovi likvidacije šteta	Udio u naknada šteta iz prihvaćenog saosiguranja	Prihodi od regresnih potraživanja	Udio saosiguranja i reosiguranja	Promjene za rezervisanja za nastale prijavljene štete	Promjene za rezervisanja za sosiguranjajući i reosig. dio	Promjene za rezervisanja za nastale neprijavljene štete (IBNR)	Promjene za troškove likvidacije šteta	Neto štete
Osiguranje nezgode	515.814	46.219	42.901	-	(7.518)	27.514	1.150	49.589	8.309	683.978
Zdravstveno osiguranje	27.052	2.177	2.546	-	(2.444)	(1.998)	-	1.302	(8)	28.627
Osiguranje plovnih vozila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje kopnenih motornih vozila	834.032	68.040	49	(19.571)	-	(22.218)	-	132.622	12.225	1.005.179
Osiguranje prevoza robe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	211.742	19.390	-	(1.347)	(53.462)	112.962	(25.014)	11.152	13.734	289.157
Drugo osiguranje od šteta	-	14.025	230.987	-	(230.986)	(150.000)	150.000	(340.760)	1.820	(324.914)
Osiguranje od odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	2.361.711	238.049	2.290	(102.100)	(128.560)	109.329	49.328	-	186.462	2.716.509
Osiguranje od odgovornosti plovila	-	-	-	-	-	-	11.520	-	-	11.520
Opsta odgovornost	2.975	711,88	185	-	-	92.689	(103.680)	(1.949)	23.078	14.010
Ukupno	3.953.326	388.612	278.958	(123.018)	(422.970)	168.278	83.304	(148.044)	245.620	4.424.066

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

8. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

(U EUR)	2016.	2015.
Troškovi preventive	164.510	43.599
Troškovi Garantnog fonda	287.307	209.056
Troškovi nadzornog organa	106.951	109.999
	558.768	362.654
Troškovi obezvrjeđenja (napomena 19):		
Troškovi obezvrjeđenja premije osiguranja	196.494	312.314
Troškovi obezvrjeđenja regresnih potraživanja	42.710	78.005
Troškovi ispravke ostalih potraživanja	3.631	11.226
	242.835	401.545
Ostala rezervisanja	801.603	764.199
	68.657	226.811
Ukupno	870.260	991.010

Na osnovu Člana 175 Zakona o osiguranju i Člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG“, br.04/2008, 42/2012, 17/2013 do 49/2013, 26/15 i 38/15), godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije.

Društvo je dužno da, do 1. marta svake godine, obavještava Agenciju za nadzor osiguranja o visini bruto premije osiguranja u prethodnoj kalendarskoj godini, koja služi kao osnovica za utvrđivanje godišnje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini. Dok se osnovica ne utvrdi, naknada u tekućoj godini se plaća po iznosima naknade utvrđenim za prethodnu kalendarsku godinu, pri čemu se svaka eventualna doplata ili pretplata uzima u obzir pri plaćanju prve rate utvrđene na osnovu konačnih podataka o visini osnovice.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

9. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

(U EUR)	2016.	2015.
Troškovi sticanja osiguranja	3.145.654	2.849.481
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	(13.763)	2.191
Amortizacija	142.156	139.802
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	534.932	543.326
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	376.956	388.826
Drugi troškovi rada	74.545	81.296
Troškovi rada	986.433	1.013.448
Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i dr.	52.262	73.455
Troškovi kancelarijskog materijala	52.141	70.897
Troškovi energije	46.229	72.692
Materijalni troškovi	150.632	217.044
Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ug. o djelu, ug. o autorskom radu, intelektualnih usluga sa dažbinama)	147.205	160.185
Zakupnine	13.165	12.987
Premija osiguranja	147.872	163.062
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	215.772	370.034
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	22.717	30.997
Troškovi drugih usluga	174.196	182.897
Ostali troškovi usluga	720.927	920.162
Drugi troškovi	91.556	76.193
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(204.624)	(231.530)
Ukupno	5.018.971	4.986.791

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

10. NETO FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVU

(U EUR)	2016.	2015.
Prihodi od kamata	683.716	619.378
Prihodi od zakupa	21.683	15.471
Dobici od finansijskih sredstava	1.872	1.260
Drugi prihodi	-	-
Finansijski prihodi- ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	707.271	636.109

(U EUR)	2016.	2015.
Rashodi od kamata	245	25.726
Rashodi od amortizacije investicionih nekretnina (Napomena 16)	15.065	12.773
Drugi finansijski rashodi	3.663	802
Finansijski rashodi - ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	18.973	39.301

Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	688.298	596.808
--	----------------	----------------

11. NETO FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA KOJA SE NE FINANSIRAJU IZ SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVU

(U EUR)	2016.	2015.
Prihodi od kamata	-	28.428
Dobici od prodaje opreme	12.755	160
Prihodi od zakupa	7.996	6.860
Drugi prihodi	57.886	-
	78.637	35.448
Rashodi kamata	-	-
Gubici po osnovu rashodovanja opreme	823	3.184
	823	3.184
Ukupno	77.814	32.264

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

12. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

(U EUR)	2016.	2015.
Tekući porez	141.878	239.092
Odloženi porez	5.420	8.532
	147.298	247.624

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oprezivanja i propisane poreske stope

(U EUR)	2016.	2015.
Dobitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	1.351.516	2.239.464
Poreska stopa 9%	121.636	201.552
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	24.901	41.363
Ostala usaglašavanja	761	4.709
Ukupno porez na dobit prikazan u bilansu uspjeha	147.298	247.624

c) Odložene poreske obaveze i sredstva

	31.12.2016	31.12.2015
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima , opremi i investicionim nekretninama	(4.562)	(9.983)
Kretanja na privremenim razlikama po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju –odložena poreska obaveza	14.102	1.603
Privremene razlike po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju –odloženo poresko sredstvo	(597)	(7.364)
	8.943	(15.744)

Kretanja na odloženim poreskim obavezama po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	2016.	2015.
Stanje na početku godine	(9.983)	(18.515)
Obračunati odloženi porez u toku godine	5.420	8.532
Stanje na kraju godine –odloženi porez	(4.563)	(9.983)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

12. POREZ NA DOBIT (nastavak)

c) Odložene poreske obaveze (nastavak)

Kretanja na privremenim razlikama po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspolozive za prodaju

(U EUR)	2016.	2015.
Stanje na početku godine	7.364	-
Obračunati odloženi porez u toku godine	(6.767)	7.364
Stanje na kraju godine –odloženi porez	597	7.364

13. ZARADA PO AKCIJI

(U EUR)	2016.	2015.
Neto dobit	1.204.218	1.991.840
Broj akcija - ponderisani prosjek	19.402	19.402
Zarada po akciji	62,07	102,66

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

Kretanja na nematerijalnim ulaganjima – softverima za 2016. i 2015. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januara	446.440	425.550
Povećanja	54.766	20.890
Rashodovanja	-	-
Stanje, 31. decembra	501.206	446.440
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januara	388.699	345.300
Amortizacija	50.966	43.399
Rashodovanja	-	-
Stanje, 31. decembra	439.665	388.699
Sadašnja vrijednost		
Stanje, 31. decembra	61.541	57.741
Stanje, 1. januara	57.741	80.250

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA

Kretanja na nekretnima, postrojenjima i opremi za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja za 2016. i 2015. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

(U EUR)	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januara 2015. godine	1.263.084	1.271.419	2.534.503
Povećanja u toku godine	-	69.128	69.128
Otuđenja i rashodovanja	-	(99.150)	(99.150)
Stanje, 31. decembra 2015. godine	1.263.084	1.241.397	2.504.481
Povećanja u toku godine	-	115.135	115.135
Otuđenja i rashodovanja	-	(74.799)	(74.799)
Stanje, 31. decembra 2016. godine	1.263.084	1.281.733	2.544.817
Ispravka vrijednosti i obezvrijeđenje			
Stanje, 1. januara 2015. godine	389.795	1.081.401	1.471.196
Amortizacija	16.420	81.462	97.882
Otuđenja i rashodovanja	-	(95.967)	(95.967)
Stanje, 31. decembra 2015. godine	406.215	1.066.896	1.473.111
Amortizacija	16.364	81.834	98.198
Otuđenja i rashodovanja	-	(73.976)	(73.976)
Stanje, 31. decembra 2016. godine	422.579	1.074.754	1.497.333
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2015. godine	856.869	174.501	1.031.370
31. decembra 2016. godine	840.505	206.979	1.047.484

Shodno godišnjem ugovoru o overdraft kreditu br. 0000039430 od 11. decembra 2015. godine Društvu je bio odobren overdraft kredit kod Erste banke A.D., Podgorica. Po isteku ročnosti dospijeća 11. decembra 2016. godine Društvo nije obnovilo overdraft kredit sa ovom bankom, čime prestaje važnost kontinuirane hipoteke, koja je služila kao sredstvo obezbjeđenja u cilju urednog vraćanja ovog kredita.

U cilju održavanja tekuće likvidnosti, Društvo je sa Pozavarovalnicom Sava d.d. sklopilo kratkoročni ugovor o revolving kreditu br.125/KD/T3/2016 od 08. avgusta 2016. godine. U skladu sa definisanim uslovima iz kredita, višestruko povlačenje sredstava do iznosa od EUR 1 miliona, važi do 11. jula 2017 godine. Ovaj oblik finansiranja bio bi zamjena za dosadašnje kratkoročno zaduživanje Društva putem overdraft kredita kod Erste banke.

Provjerom stanja na tržištu prometa nekretnina tokom 2016. godine u Crnoj Gori, Društvo nije identifikovalo postojanje indikatora obezvrijeđenja vrijednosti nekretnina za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja koje posjeduje, tako da za iste nije rađeno testiranje obezvrijeđenja vrijednosti u skladu sa MRS 36.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

16. INVESTICIONE NEKRETNINE

Kretanja na investicionim nekretninama i invensticionim nekretninama u pripremi za 2016. i 2015. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

(U EUR)	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januara 2015. godine	556.130	267.304	823.434
Povećanja u toku godine	-	6.621	6.621
Prenos	183.037	(183.037)	-
Stanje, 31. decembra 2015. godine	739.167	90.888	830.055
Povećanja u toku godine	57.500	2.727	60.227
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-
Prenos	93.615	(93.615)	-
Stanje, 31. decembra 2016. godine	890.282	-	890.282
Ispravka vrijednosti i obezvrijeđenje			
Stanje, 1. januara 2015. godine	220.005	45.346	265.351
Amortizacija	12.773	-	12.773
Prenos	45.346	(45.346)	-
Stanje, 31. decembra 2015. godine	278.124	-	278.124
Amortizacija	15.065	-	-
Prenos	-	-	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	293.189	-	293.189
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2015. godine	461.043	90.888	551.931
31. decembra 2016. godine	597.093	-	597.093

U cilju objelodanjivanja poštene fer vrijednosti investicionih nekretnina, Društvo je na osnovu javno dostupnih podataka izvršilo provjeru tržišne vrijednosti svojih nekretnina, uporedivši ih sa prodajnim vrijednostima, na istim i sličnim lokacijama (informacije su prikupljene od sljedećih agencija za nekretnine CG: INekretnine, Premijera i Krstaša). Na osnovu odrađene uporedne analize kretanja cijena na tržištu nekretnina i knjigovodstvene vrijednosti investicionih nekretnina sa stanjem na 31. decembra 2016.godine, Društvo nije identifikovalo postojanje indikatora obezvrijeđenja vrijednosti.

Obzirom da je posljednje obezvrijeđenje vrijednosti u skladu sa MRS 36 odrađeno sa stanjem na dan 30. novembra 2014. godine, Društvo planira u narednoj godini angažovati ovlašćeno lice koje će izvršiti zvanično testiranje eventualnih promjena u procjeni vrijednosti ovih nekretnina.

Prihod koji je Društvo ostvarilo izdavanjem investicionih nekretnina u 2016. godini iznosi EUR 21.684 (2015. godine: EUR 15.471).

Društvo je po osnovu Sporazuma o ustupanju prava svojine i otpisu duga od 05.04.2016 godine steklo u vlasništvu stambeni prostor PD16, korisne površine 41 m2 na katastarskoj parceli br. 1172/2 KO Budva, procijenjene tržišne vrijednosti u iznosu od EUR 57.500. U skladu sa Odlukom br.04-1599/5 od 12.07.2016 godine i listom nepokretnosti Uprave za nekretnine područne jedinice Budva i MRS 40, izvršena je knjigovodstvena reklasifikacija sa poslovnog prostora na investicionu nekretninu navedenog stana u Budvi od EUR 57.500. Takođe, je po dobijenom rješenju od Uprave za nekretnine Podgorica br.954101-UP-2931/16 od 25. aprila 2016.godine, izvršena reklasifikacija stambenog prostora u vrijednosti od EUR 93.615 na Starom Aerodromu u Podgorici,sa investicione nekretnine u pripremi na investicionu nekretninu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U GRUPU DRUŠTAVA, PRIDRUŽENA I ZAJEDNIČKI KONTROLISANA DRUŠTVA

(U EUR)	Procenat učešća	31.12.2016.	31.12.2015.
Učešće u kapitalu – “SAVA CAR” d.o.o., Podgorica	100%	320.000	265.000
Učešće u kapitalu Sava Agent d.o.o.	100%	10.000	10.000
Ukupno		330.000	275.000

Ulaganje u osnivački kapital „Sava-Car“ d.o.o, Podgorica (u daljem tekstu „SAVA CAR“), zavisno društvo, u iznosu od EUR 320.000 prikazano je po prvobitnoj vrijednosti ulaganja EUR 65.000 i dodatnim ulaganjem u toku 2013. od EUR 55.000, 2014. godini u iznosu EUR 145.000 i 2016. godini u iznosu od EUR 55.000.

Odbor direktora Društva je 04. marta 2015. godine donio Odluku o dokapitalizaciji Save Car u ukupnom iznosu EUR 220.000. Tokom 2015. godine od strane Društva nije bilo uplata po ovom osnovu, dok je u 2016 godini uplaćeno EUR 55.000.

Tokom 2016. godine Društvo, Savi Car nije odobravalo pozajmice. Društvo je 02. oktobra 2015. godine izvršilo povraćaj ukupno objedinjenog uloženog dijela pozajmica u iznosu od EUR 140.528, koje je bilo odobreno zavisnom društvu Sava Car u prethodnim periodima.

Odbor Direktora Društva je, shodno Odluci br.004-421/2 od 27. februara 2014. godine, odobrio kupovinu vlasničkog udjela DOO Montagenta za cijenu od EUR 10.000, od Društva za zastupanje u osiguranju Centauri DOO iz Slovenije. Dana 29. aprila 2014. godine sklopljen je Ugovor o ustupanju i prenosu udjela u Društvu za zastupanje u osiguranju Montagent DOO. Shodno navedenom Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro, je postalo 100% vlasnik Društva za zastupanje Montagenta DOO (koje je promijenilo naziv u Društvo za zastupanje u osiguranju Sava Agent d.o.o.).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

18. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI

18.1 Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi:		
1. Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti	13.458.744	6.940.340
2. Dugoročni depoziti	5.000	5.000
3. Ostala dugoročna finansijska ulaganja	-	-
4. Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore	50.000	50.000
Ukupno	13.513.744	6.995.340

18.1 Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Obveznice Države Crne Gore	13.458.744	6.934.030
Ostale obveznice	-	6.310
Ukupno	13.458.744	6.940.340

Državne obveznice Crne Gore na dan 31. decembra 2016. godine i 2015. godine su prikazane u tabeli:

	Kamatn a stopa (%)	Datum dospjeća	31.12.2016	31.12.2015.
Obveznice koje se drže do dospelja sa fiksnom kamatnom stopom 2018	5%	3.3.2018	165.515	480.045
Obveznice raspoložive za prodaju sa fiksnom kamatnom stopom 2019	5,38%	20.5.2019	4.429.948	3.228.020
2020	3,88%	18.3.2020	4.598.195	3.225.965
2021	5,75%	10.3.2021	4.265.086	
			13.458.744	6.934.030

Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine u iznosu od EUR 13.458.744 (31. decembra 2015. godine: EUR 6.940.340) odnose se na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore sa rokom dospelja i prinosima prikazanim u tabeli.

18.2. Dugoročni depoziti

Iznos od EUR 5.000 sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine se odnosi na dugoročni depozit dat kao garancija Coris-u Ljubljana na ime regulisanja putne asistencije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

18. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI (nastavak)

18.3. Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore

Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine u iznosu EUR 50.000 odnosi se na osnivački kapital sa 33,33% udjela u ovom entitetu. Nacionalni biro osiguravača Crne Gore osnovan je u skladu sa Ugovorom o osnivanju 2. aprila 2007. godine zaključenim sa Društvom za osiguranje Lovćen A.D., Podgorica i Društvom za osiguranje Magnat osiguranje A.D., Podgorica. Kao član biroa Društvo stiče pravo na jedan glas na svakih EUR 10.000 učešća u kapitalu, kao i pravo na dio imovine u slučaju likvidacije ili prestanka rada biroa. Društvo ima obavezu shodno Odluci Skupštine Biroa od 04. decembra 2012.godine da po navedenom osnovu uplaćuje mjesečnu članarinu u iznosu EUR 2.000 za finansiranje rada biroa.

19. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	1.740.336	1.586.631
Potraživanja po osnovu zelene karte	21.995	12.416
Minus:Obezvrjeđenje vrijednosti	(987.839)	(956.301)
	774.492	642.746
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	284.809	46.154
Minus:Obezvrjeđenje vrijednosti	-	-
	284.809	46.154
Kratkoročna potraživanja iz saosigurnaja i reosiguranja	40.800	158.909
Minus:Obezvrjeđenje vrijednosti	-	(66.429)
	40.800	92.480
Potraživanja za regresne štete	419.997	422.403
Minus:Obezvrjeđenje vrijednosti	(348.062)	(312.813)
	71.935	109.590
Potraživanja iz finansiranja	2.134.176	2.372.259
Minus: Obezvređenje vrijednosti	(30.224)	(33.541)
	2.103.952	2.338.718
Druga kratkoročna potraživanja	155.564	147.452
Minus: Obezvređenje vrijednosti	(15.522)	(16.372)
	140.042	131.080
Ukupno	3.416.030	3.360.768

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

19. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Potraživanja po osnovu premije osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Obavezno osiguranje	231.101	274.268
Auto kasko osiguranje motornih vozila	606.749	587.388
Ostala osiguranja	902.486	724.975
	1.740.336	1.586.631
Minus:Obezvrjeđenje vrijednosti	(987.839)	(956.301)
	752.497	630.330

Potraživanja iz finansiranja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	31.12.2016	31.12.2015.
Potraživanja po osnovu datih pozajmica odobrenih zastupniku u prodaji osiguranja	2.095.735	2.298.014
Potraživanja po osnovu datih avansa	-	20.503
	2.095.735	2.318.517
Potraživanja za kamatu	38.441	53.742
Minus:Obezvrjeđenje vrijednosti	(30.224)	(33.541)
	8.217	20.201
Ukupno	2.103.952	2.338.718

Kretanje na obezvrjeđenju vrijednosti kratkoročnih potraživanja prikazano je u pregledu koji slijedi:

(U EUR)	2016	2015.
Stanje, na početku godine	1.385.456	1.260.671
Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 8)	242.835	401.545
Naplaćena obezvrjeđenja potraživanja iz ranijih godina (napomena 6)	(268.544)	(267.146)
Otpis potraživanja u toku godine	21.899	-
Ostalo	-	(9.614)
Stanje, na kraju godine	1.381.646	1.385.456

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

19. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Starosna struktura potraživanja po osnovu premija osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

(U EUR)	2016.	2015.
Nedospjela potraživanja	493.010	479.613
Od 1 do 30 dana	99.130	44.030
Od 30 do 60 dana	52.607	35.819
Od 60 do 90 dana	51.384	58.665
Od 90 do 270 dana	56.366	12.203
Ukupno	752.497	630.330

20. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Kratkoročni depoziti kod banaka	1.244.000	5.574.000
Obveznice sa dospijećem do 1 godine	326.727	2.871.496
Druga kratkoročna finansijska ulaganja	31.499	36.200
Ukupno	1.602.226	8.481.696

Kratkoročni depoziti kod banaka sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine su prikazana u pregledu koji slijedi:

(u EUR)	31.12.2016	Dospijeće	Kamata	31.12.2015.	Dospijeće	Kamata
Hipo-Alpe Adria Bank A.D., Podgorica	-	-	-	2.050.000	05-jan. i 03.april.2016	2,3%- 3,75%
Hipotekarna banka A.D., Podgorica	-	-	-	990.000	01.april i 06.jun 2016	2%
Komercijalna banka Budva A.D., Podgorica	494.000	11.feb.17	0,8%	1.094.000	11 i 19 avg.2016	
Atlas banka A.D., Podgorica	-	-	3,60%	710.000	5.jul.16	3,60%
Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	500.000	-	2,60%	580.000	05.februar i 09 jun 2016	3,8%- 4,05%
Lovćen banka AD., Podgorica	150.000	5.feb.17	3,90%	150.000	5.jan.16	3,90%
Lovćen banka AD., Podgorica	100.000	10.avg.17	2,60%	-	-	-
	1.244.000			5.574.000		

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

20. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

	<u>Kamatna stopa (%)</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice koje se drže do dospijeca sa fiksnom kamatnom stopom	5%	320.176	310.511
Obveznice koje se drže do dospijeca sa varijabilnom kamatnom stopom	3 m euribor 5,95%	-	454.263
Obveznice koje se drže do dospijeca sa fiksnom kamatnom stopom	7,25%	-	2.100.641
		320.176	2.865.415
Ostale obveznice		6.551	6.081
Ukupno		326.727	2.871.496

Kratkoročne obveznice sa stanjem na dan 31.decembra 2016. godine u ukupnom iznosu od EUR 326.727 (2015. godine:EUR 2.871.496) odnose se na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore, čiji je rok dospijeca 03. marta i 03. septembar 2017. godine u ukupnom iznosu od EUR 320.176, a čiji je prinos od 5% na godišnjem nivou.

Izdavalac ostalih obveznica u iznosu od EUR 6.551 je država Crna Gora, dospijeca ovih obveznica je 01.jul 2017. godine, čija nominalna vrijednost iznosi po obveznici EUR 1.

21. GOTOVINSKA SREDSTVA
(U EUR)

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Žiro računi	471.211	354.252
Blagajna	4	774
Ukupno	471.215	355.026

22. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA
(U EUR)

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Udio u prenosnoj premiji, stanje na početku godine	337.637	440.570
Promjena udjela reosiguravača u prenosnoj premiji	(7.760)	(92.724)
Promjena udjela saosiguravača u prenosnoj premiji	-	(10.208)
Udio u prenosnoj premiji, stanje na kraju godine	329.877	337.638
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama, stanje na početku godine	429.076	140.220
Promjena udjela reosiguravača rezervisanim štetama	(82.154)	288.448
Promjene udjela saosiguravača u rezervisanim štetama	(1.150)	408
Ukupni udio reosiguravača u rezervisanim štetama, stanje na kraju godine	345.772	429.076
Ukupno udio reosiguravača u tehničkim rezervama	675.649	766.714

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

23. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Odloženi troškovi sticanja osiguranja:		
Troškovi provizije	334.586	320.822
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
Unaprijed plaćeni troškovi zakupa	40.529	36.855
Unaprijed plaćeni ostali troškovi	17.598	24.042
	58.127	60.897
Ukupno	392.713	381.719

24. OSNOVNI KAPITAL

(u EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Akcijski kapital-obične akcije	4.033.303	4.033.303
Revalorizacione rezerve	150.059	(64.019)
Preneseni i neraspoređeni (dobitak)	-	-
- Prenesena dobit iz prethodnih godina	-	-
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	1.204.218	1.991.840
Ukupno rezerve:	5.387.580	5.961.124

Akcije Društva su obične (redovne) akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Društvo ima 19.402 akcija čija nominalna vrijednost jedne akcije iznosi EUR 207,8808. Jedini akcionar Društva je Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana iz Slovenije.

Društvo je registrovano za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja. U skladu sa Članom 21 Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“, br. 78/06, 19/07, „Službeni list CG“, br. 53/09 .. 6/2013 i 55/16), Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi minimalni akcijski kapital koji ne može biti manji od EUR 3.000.000 za sve vrste neživotnih osiguranja. Akcijski kapital Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 4.033.303 čime ispunjava minimalno propisane zahtjeve po navedenom osnovu.

Dana 31. marta 2016. godine Skupština Društva je donijela odluku broj: 005-692/5 o raspodjeli ostvarene neraspoređene dobiti koja na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 1.991.840,01.

Po navedenoj Odluci dio od iskazane dobiti u bruto iznosu od EUR 600.000 je isplaćen vlasniku Savi Re Ljubljana u vidu dividende. Preostali dio dobiti je vlasniku na ime dividende isplaćen sukcesivno tokom godine i to kroz dvije tranše. Po odluci Skupštine br.005-2005/2 od 30. avgusta 2016. godine, isplaćen je bruto iznos od EUR 878.340 i po odluci br.005-2439/1 od 20. oktobra 2016 godine bruto iznos od EUR 500.000.

Obzirom da je Društvo iskazalo dobit u poslovanju za 2015. godinu osim isplate dobiti u vidu dividende vlasniku, dio dobiti u iznosu od EUR 13.500 isplaćen je zaposlenima po Odluci Skupštine Društva br.005-692/6 od 31. marta 2016 godine, kao nagrada za ostvarene dobre rezultate poslovanja.

Društvo nije imalo kumulirane dobiti iz prethodnih godina

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

24. OSNOVNI KAPITAL (nastavak)

24.1. Margina solventnosti

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. list Crne Gore“ 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine sastoji se iz obračuna na osnovu premijskog faktora i obračuna na osnovu štetnog faktora, kako je prikazano u pregledu:

(u EUR)	31.12.2016.
Margina solventnosti tekuće 2016. godine	1.924.149
Margina solventnosti prethodne 2015. godine	2.113.870
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2016. godine	9.010.808
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2015. godine	8.661.649
Margina solventnosti za 2016. godinu iznosi	2.113.870

(u EUR)	31.12.2015.
Margina solventnosti tekuće 2015. godine	1.877.155
Margina solventnosti prethodne 2014. godine	2.250.000
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2015. godine	8.661.649
Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2014. godine	9.219.447
Margina solventnosti za 2015. godinu iznosi	2.113.870

Količnik rezervi (ne smije biti veći od 1) a na 31. decembra 2016 godine iznosi 1.

Visina garantnog kapitala na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 4.121.821 i iznad je obračunate margine solventnosti koja iznosi EUR 2.113.870. Za 2016. godinu margina solventnosti je obračunata u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja margine solventnosti („Sl. list CG“, br. 14/13).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

24. OSNOVNI KAPITAL (nastavak)

24.2. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala prikazan je u sljedećem pregledu:

(U EUR)	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
OBRAČUN KAPITALA		
I OSNOVNI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6 - 7 - 8)	4.121.821	3.911.543
1 Uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala	4.033.303	4.033.303
2 Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja	150.059	(64.019)
3 Rezerve iz dobiti	-	-
4 Prenesena dobit iz prethodnih godina	-	-
5 Otkupljene sopstvene akcije		
6 Nematerijalna imovina	(61.541)	(57.741)
7 Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine	-	-
8 Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
II DOPUNSKI KAPITAL	<u>-</u>	<u>-</u>
III GARANTNI KAPITAL (I + II)	4.121.821	3.911.543
	<u>-</u>	<u>-</u>
IV STAVKE ODBITKA	<u>-</u>	<u>-</u>
V KAPITAL (I + II - IV)	4.121.821	3.911.543

Da bi osiguravajuće društvo imalo adekvatnost kapitala 3 kriterijuma moraju biti zadovoljeno u skladu sa Zakonom o osiguranju:

1. Ukupan kapital mora biti najmanje jednak margini solventnosti;
2. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti i
3. Garantni kapital mora biti najmanje jednak iznosu akcijskog kapitala propisanog Čl. 21 Zakona o osiguranju

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine ispunjava uslove adekvatnosti kapitala iz Čl. 98 i 98a Zakona o osiguranju. Kapital Društva veći je od margine solventnosti, garantni kapital veći je od 1/3 margine solventnosti odnosno garantni kapital veći je od iznosa akcijskog kapitala propisanog čl. 21. Zakona o osiguranju (koji ne može biti manji od EUR 3.000.000 za društva za osiguranje koje obavlja sve zakonom propisane poslove neživotnih osiguranja) što je prikazano u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Kapital	4.121.821	3.911.543
Garantni kapital	4.121.821	4.029.621
Margina solventnosti	2.113.870	2.113.870
Minimalni akcijski kapital	3.000.000	3.000.000

U skladu sa prikazanim, Akcionarsko društvo Sava osiguranje, Podgorica je bilo kapitalno adekvatno na dan 31. decembra 2016. godine, visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Društva u budućem periodu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

25. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

(U EUR)

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	3.677.039	3.282.307
Prenosna premija ostalih osiguranja	2.260.036	2.128.476
Prenosna premija iz saosiguranja	-	9.548
	<u>5.937.075</u>	<u>5.420.331</u>
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.750.453	1.582.175
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	6.751.719	6.899.763
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	854.407	608.787
	<u>9.356.579</u>	<u>9.090.725</u>
Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika	-	-
Ukupno	<u>15.293.654</u>	<u>14.511.056</u>

Promjene na prenosnim premijama imovinskih osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

(U EUR)

	<u>2016</u>	<u>2015.</u>
Prenosna premije osiguranja, stanje na dan 1. januara	5.410.783	5.508.060
Promjena u toku godine (napomena 5)	526.292	(97.277)
Prenosna premija osiguranja, stanje na dan 31. decembra	<u>5.937.075</u>	<u>5.410.783</u>
Prenosna premije saosiguranja, stanje na dan 1. januara	9.548	36.354
Promjena prenosne premije saosiguranja u toku godine	(9.548)	(26.806)
Prenosna premije saosiguranja, stanje na dan 31. decembra	<u>-</u>	<u>9.548</u>
Ukupno	<u>5.937.075</u>	<u>5.420.331</u>

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u cjelosti ima pokriće bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive u iznosu od EUR 15.293.694.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

25. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (nastavak)

Društvo prihode od prodaje zelenih kartona ne razgraničava kao obračunatu bruto premiju, već ih cjelokupno priznaje u periodu nastanka transakcije.

Promjene na rezervisanim štetama imovinskog osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

(U EUR)	2016.	2015.
Prijavljene a nelikvidirane štete, stanje na dan 1. januara	1.582.175	1.644.490
Promjena u toku godine (napomene 7)	168.278	(62.315)
Rezervisanja za prijavljene a nelikvidirane štete, stanje na dan 31. decembra	1.750.453	1.582.175
Nastale neprijavljene štete, stanje na dan 1. januara	6.899.763	6.940.479
Promjena u toku godine (napomene 7)	(148.044)	(40.716)
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete, stanje na dan 31. decembra	6.751.719	6.899.763
Troškovi likvidacije šteta, stanje na dan 1. januara	608.787	774.698
Promjena u toku godine (napomene 7)	245.620	(165.911)
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 31. decembra	854.407	608.787
Ukupno	9.356.579	9.090.725

Izmjenama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", 45/12) koji je stupio na snagu 17. avgusta 2012. godine, ukinuta je obaveza formiranja rezervi za izravnjanje rizika za ostale vrste neživotnih osiguranja, osim za društva koja obavljaju poslove kreditnog osiguranja. Kasnijim izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", 6/13 i 55/16) ova odredba je ostala nepromijenjena, te od strane Društva ne postoji potreba formiranja istih.

26. OSTALA REZERVISANJA

(u EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Rezervacije za otpremnine i jubilarne nagrade	33.014	32.562
Rezervacije za sudske sporove	149.350	332.000
Ukupno	182.364	364.562

Rezervisanje za naknade zaposlenima odnose se na dugoročna rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

27. KRATKOROČNE OBAVEZE

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Obaveze prema dobavljačima	92.003	141.344
Ostale obaveze prema povezanim licima	228.761	222.291
Obaveze po osnovu primljenih avansa	71.552	126.128
Obaveze za poreze na premiju osiguranja	74.511	72.355
Doprinos Garantnom fondu	-	-
Obaveze iz reosiguranja	35.795	46.984
Obaveze po osnovu šteta	3.364	-
Kratkoročne obaveze prema bankama – prekoračenje	-	114.147
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	363	-
Kratkoročne obaveze po osnovu poreza na dobit	141.878	239.092
Ostale kratkoročne obaveze	1.989	7.887
Ukupno	650.216	970.228

28. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

(U EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Ostala rezervisanja za zaposlene	121.472	120.669
Preventiva	245.335	140.640
Rezervisanje za neiskorištene godišnje odmore	42.599	51.274
Razgraničene provizije reosiguranja	69.584	67.370
Ukalkulisani porez na premiju	105.949	-
Odloženi prihodi	-	86.126
Ukupno	584.939	466.079

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2016. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine su kao što slijedi:

(U EUR)		2016	2015.
Rashodi	Naziv povezanog lica		
Rashodi po osnovu premije reosiguranja	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	933.116	1.052.392
Rashodi po osnovu kamata	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	-	22.340
Rashodi po osnovu obrađivačke provizije	Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	3.346	7.796
Prihodi od provizije reosiguranja	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	187.960	214.814
Prihodi od šteta po osnovu reosiguranja	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	83.922	123.827
Poslovni rashodi - reklama	SAVA CAR d.d. Podgorica	174.000	240.449
Rashodi iz preventive	SAVA CAR d.d. Podgorica	30.000	-
Rashodi zakupa	SAVA CAR d.d. Podgorica	2.142	-
Ostali poslovni rashodi	SAVA CAR d.d. Podgorica	7.265	-
Prihodi od kamata	SAVA CAR d.d. Podgorica	-	2.759
Prihodi od premije	SAVA CAR d.d. Podgorica	2.253	3.722
Prihodi od zakupa	SAVA CAR d.d. Podgorica	2.400	2.200
Trošak provizije	Sava Agent d.o.o.Podgorica	591.007	579.586
Ukupno		2.017.411	2.249.885

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(U EUR)		<u>2016</u>	<u>2015.</u>
Prihodi	Naziv povezanog lica		
Obrađivačka provizija	Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	3.877	6.314
Obrađivačka provizija	Zavarovalnica Tilia d.d, Ljubljana	-	200
Obrađene štete	Zavarovalnica Tilia d.d, Ljubljana	-	-
Obrađena provizija-prihod	Sava Tabak osiguranje a.d, Skopje	600	-
Obrađene štete	Zavarovalnica Maribor	-	1.193
Ostali rashodi	Zavarovalnica Tilia d.d, Ljubljana-rashodi	-	2.005
Prihodi od zakupa	Sava Agent d.o.o, Podgorica	6.975	3.300
Prihod od premije	Sava Agent d.o.o, Podgorica	1.010	1.118
Obrađivačka provizija	Sava Osiguruvanje- Skoplje	931	2.237
Obrađene štete	Sava Osiguranje-Skoplje	-	200
Obrađivačka provizija	Velebit, neživotno os.-Zagreb	1.531	200
Obrađene štete	Velebit, neživotno os.-Zagreb	-	1.132
Obrađene štete	Podružnica Hrvatska d.d, Zagreb	1.240	-
Obrađene štete	Zavarovalnica Sava Slovenija	200	-
Ukupno		<u>16.364</u>	<u>17.899</u>

(U EUR)		<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Potraživanja	Naziv povezanog lica		
Potraživanje za učešće u štetama iz reosiguranja	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	22.874	35.635
Iznos osiguravajuće tehničkih rezervisanja prenetih na reosiguravajuća društva po osnovu rezervisanja za štete	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	158.948	36.319
Iznos osiguravajuće tehničkih rezervisanja prenetih na reosiguravajuća društva po osnovu prenosne premije	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	271.845	309.064
Potraživanja za proviziju reosiguranja	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	40.759	32.759
Obrađivačka provizija i štete	Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	600	20.820
Obrađivačka provizija i štete	Zavarovalnica Sava Slovenija	317	-
Ostala kratkoročna i štete potraživanja	Sava osiguranje Skoplje a.d. Skoplje	-	966
Ostala kratkoročna potraživanja	Zavarovalnica Maribor	-	150
Ostala kratkoročna potraživanja	Sava Agent d.o.o, Podgorica	89	2.298.014
Avansi dati zastupnicima u osiguranju	Sava Agent d.o.o, Podgorica	2.095.735	-
Ostala kratkoročna potraživanja	Velebit neživotno osiguranje Zagreb	-	874
Ukupno		<u>2.591.167</u>	<u>2.734.601</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(U EUR)		31.12.2016.	31.12.2015.
Obaveze	Naziv povezanog lica		
Ostale kratkoročne obaveze	Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	-	-
Obaveze po osnovu premije reosiguranja	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	183.158	153.734
Kratkoročno odloženi troškovi - razgraničene provizije	Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	63.305	64.262
Druge kratkoročne obaveze	Sava Agent d.o.o, Podgorica	15.110	48.556
Obaveze iz poslovanja	Sava Car d.d.Podgorica	493	-
Obaveze iz preventive	Sava Car d.d.Podgorica	30.000	20.000
Ukupno		292.066	286.552

Iznos od EUR 2.095.735 sa stanjem na 31.12.2016 godine, se odnosi na data sredstva zastupnicima, u skladu sa ugovorom o poslovno tehničkoj saradnji broj 000-2805 od 25.12.2013. godine i aneksom ugovora br.000-1712 od 31.07.2015. godine, sklopljenim između Save Montenegro a.d.(„AD Sava osiguranje“) i društva za zastupanje Montagenta d.o.o.Podgorica (Sava Agent d.o.o). Sava Agent vrši mjesečni povraćaj datih sredstava u prethodnom mjesecu, kroz najviše 13 mjesečnih rata. Kao sredstvo obezbjeđenja povraćaja duga Društvu, su od strane Sava Agent dostavljene mjenice i mjenična ovlaštenja. Način praćenja, kontrole naplate, kao i obustave plasiranja sredstava krajnjim korisnicima u slučaju kašnjenja, kao i druge aktivnosti na naplati potraživanja su regulisane posebnim procedurama.

Na osnovu Statuta Društva, Opšteg kolektivnog ugovora, kao i Ugovora o pravima, obavezama, ovlaštenjima i zaradi višeg rukovodstva Društva, u 2016. godini ključnom rukovodećem osoblju su obračunata i isplaćena bruto kratkoročna primanja (sa svim pripadajućim porezima i doprinosima) u iznosu EUR 315.992 (2015: EUR 300.487), te po drugom osnovu ovom osoblju nije bilo isplata.

Pored navedenog, u skladu sa Odlukom br 001-1788/3 i Ugovorom o pravima, obavezama, odgovornosti i naknadi za rad članu Odbora direktora br. 004-1819/1, obračunata i isplaćena bruto II naknada za izvršene usluge u 2016. godini iznosi EUR 31.868 (2015: EUR 26.649), koja se odnosi na kratkoročna primanja.

Shodno članu 35 tačka 3 Zakona o privrednim društvima (Sl. list RCG br 6/2002 i Sl. list CG broj 17/2007, 80/2008 i 36/2011) članovi Odbora direktora Društva su dali pojedinačne Izjave da Društvo nije pretrpjelo štetu iz poslova i transakcija sa povezanim licima koji su obavljene u 2016. godini.

U Izjavama je navedeno da su upoznati sa svim pravnim poslovima i transakcijama koje je Društvo imalo sa svojim matičnim društvom Sava Re i društvima u kojima matično društvo Sava Re dd, ima status matičnog ili zavisnog društva.

30. SUDSKI SPOROVI

Društvo vodi određene sudske sporove sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja koje je Društvo izdalo. Obzirom da se ne mogu sa sigurnošću predvidjeti efekti i ishod ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, nemaju materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

31. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA

1. Društvo ima stabilan portfelj osiguranja. Ukupna bruto premija osiguranja u 2016. godini iznosi 11.656,792,33 €, što je za 4,21% više u odnosu na isti period prethodne godine.
2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa pravilnikom Društva o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Ukupan režijski dodatak u 2016. godini iznosio je 2.860.763,31€ i u ukupno ostvarenoj premiji učestvuje sa 24,54%. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose 5.223.595,00€ i za 2.362.831,69€ su veći od režijskog dodatka.

Troškovi sprovođenja osiguranja u 2016. godini osim režijskog dodatka pokriveni su i iz ostalih izvora u iznosu od 1.675.296,27€ tako da nepokriveni dio troškova sprovođenja osiguranja iznosi 687.535,42€.

Društvo je uprkos većim troškovima sprovođenja osiguranja u odnosu na režijski dodatak raspolagalo izvorima sredstava za uredno pokriće obaveza za isplatu šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju. U narednom periodu Društvo bi trebalo da racionalnije upravlja ovim troškovima kako ne bi ugrozilo sigurnost poslovanja i da teži da troškove sprovođenja osiguranja dovede na nivo režijskog dodatka.

3. Na 31.12.2016. godine kapital i garantni kapital Društva iznose 4.121.821€. Društvo ispunjava uslove kapitalne adekvatnosti propisane Zakonom o osiguranju. Kapital Društva veći je od margine solventnosti koja iznosi 2.113.870€. Garantni kapital veći je od 1/3 margine solventnosti. Garantni kapital veći je od iznosa minimalnog akcijskog kapitala za 1.121.821€. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja Društva.
4. Na dan 31.12.2016. godine Društvo ima 9,07% preko pokrivenost bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive u iznosu od 16.680.882€.
5. Društvo je u 2016. godini sprovođilo osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.
6. U sprovođenju osiguranja Društvo je primenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja, koje je doneo nadležni organ Društva, po pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara i na taj način obezbedilo osnove za sigurno i stabilno poslovanje.
7. Društvo je sprovođilo osiguranje po tehnologiji koja je kompjuterizovana, sa savremenim i pouzdanim softverima.
8. Društvo je dostiglo zadovoljavajući stepen ažurnosti u likvidaciji redovnih šteta. Potrebno je podići navedeni stepen ažurnosti u likvidaciji sudskih šteta.
9. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom Društva, po metodu „pro rata temporis“.
10. Rezervisanje za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i važećom regulativom u iznosu od 9.356.579,30€. Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete, sa uključenim troškovima) u ukupnoj tehničkoj rezervi iznosi 61,18%. Ovako visok iznos rezervisanih šteta izdvaja Društvo na tržištu osiguranja Crne Gore kao pouzdanog osiguravača kome je cilj blagovremena isplata šteta.
11. Ukupna bruto kvota šteta je pozitivna u 2016. godini, kao i kod svih vrsta osiguranja osim kod osiguranja vazduhoplova.
12. Društvo je u poslovnoj 2016. godini ostvarilo dobit iz poslovanja, nakon oporezivanja, u iznosu od 1.204.218€.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

31. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA (nastavak)

ZAKLJUČAK

Aktuarske pozicije i druge kategorije na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje su u skladu sa Zakonom, propisima donetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje delatnost osiguranja. Takođe su u skladu sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja te obezbeđuju očuvanje vrednosti imovine i garantuju trajnu stabilnost i solventnost u poslovanju kao i likvidnost u izvršavanju obaveza Društva.

Na osnovu svega napred izloženog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara, dajem pozitivno mišljenje na finansijski izveštaj Društva za poslovnu 2016. godinu.

32. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list CG“, br. 80/2004...8/2015), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Rukovodstvo Društva smatra da nema značajnih uskladivih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi uticali na pojedinačne finansijske izvještaje za 2016. godinu.

Na osnovu predloga Skupštine Udruženja Nacionalnog Biroa Osiguravača Crne Gore o izmjenama i dopunama Sistema tarifa premija za obavezno osiguranje AO, Agencija za nadzor osiguravača CG je donijela Rješenje br.02-488/16-16 od 09.12.2016. godine, o smanjenju AO premije za 7,5%, u period od 01.02.2017.godine.

U skladu sa važećim Zakonom o obaveznom osiguranju, liberalizacija tržišta obaveznih osiguranja u saobraćaju bi trebala da počne od 01.08.2017. godine, što će takođe imati znatnog uticaja na poslovanje osiguravajućih društava CG u budućem periodu.

Obaveza snižavanja AO tarife na nivou Udruženja Osiguravača za 7,5% i primjena sistema bonus/malus za dodatnih 5%, kao i uvođenje liberalizacije tržišta, će se znatno reflektovati na finansijsko poslovanje društva za osiguranje u Crnoj Gori tokom 2017. godine, kao i kasnije.

Društvo se prilikom izrade Godišnjeg finansijskog i Strateškog plana rukovodilo gore navedenim informacijama.

Podgorica, februar 2017. godine.

Potpisano u ime Akcionarskog društva Sava osiguranje, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja
(Vesna Cakić)

Izvršni direktor
(Nebojša Šćekić)

